

*OKROGLA MIZA O ŠPORTU,
ŠPORTNI INFRASTRUKTURI,
RAZVOJU STAREGA GRADU IN
MUZEJU ALPINIZMA*

Kamnik, 24.2.2025 ob 19.00 uri, Dom kulture Kamnik

OBNOVITEV STAREGA GRADU NAD KAMNIKOM

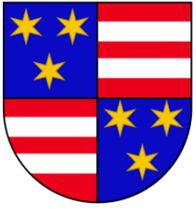

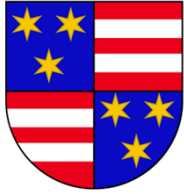
KAKO OBNAVLJAJO GRAD ŽOVNEK V BRASLOVČAH

PROSTOVOLJCI POD VODSTVOM FRANCA KRALJA DELAJO ŽE 30 LET, VSAKO NEDELJO OD 8.00 DO 12.00, NE GLEDE NA VREME. POMAGAT LAHKO PRIDE VSAK, LJUDJE HODIJO DELAT OD BLIZU IN DALEČ. ŽUPAN JE ZA MEŠALCEM, DIREKTORJI UGLEDNIH PODJETIJ VOZIJO SAMOKOLNICE, GRAD ZDRUŽUJE IN ZBLIŽUJE LJUDI, NA GRADU NI POLITIČNIH, VERSKIH, SOCIALNIH RAZLIK, VSI SO SI ENAKI IN ENOTNI V NAMERI

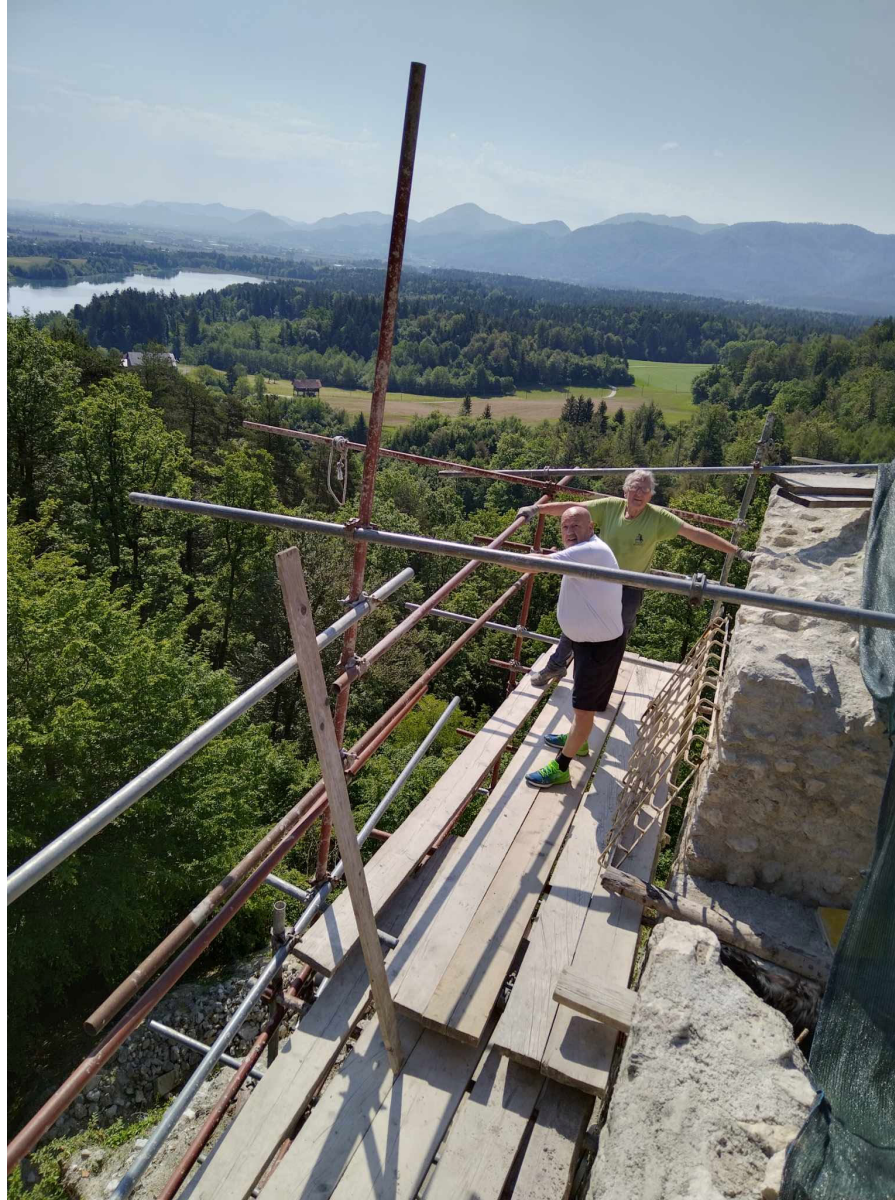
NEKAJ NAREDITI ZA SVOJE MESTO.

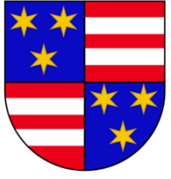

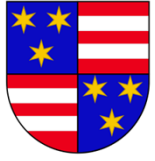

© Mestna občina Škofja Loka, 2014

© Republika Srbija

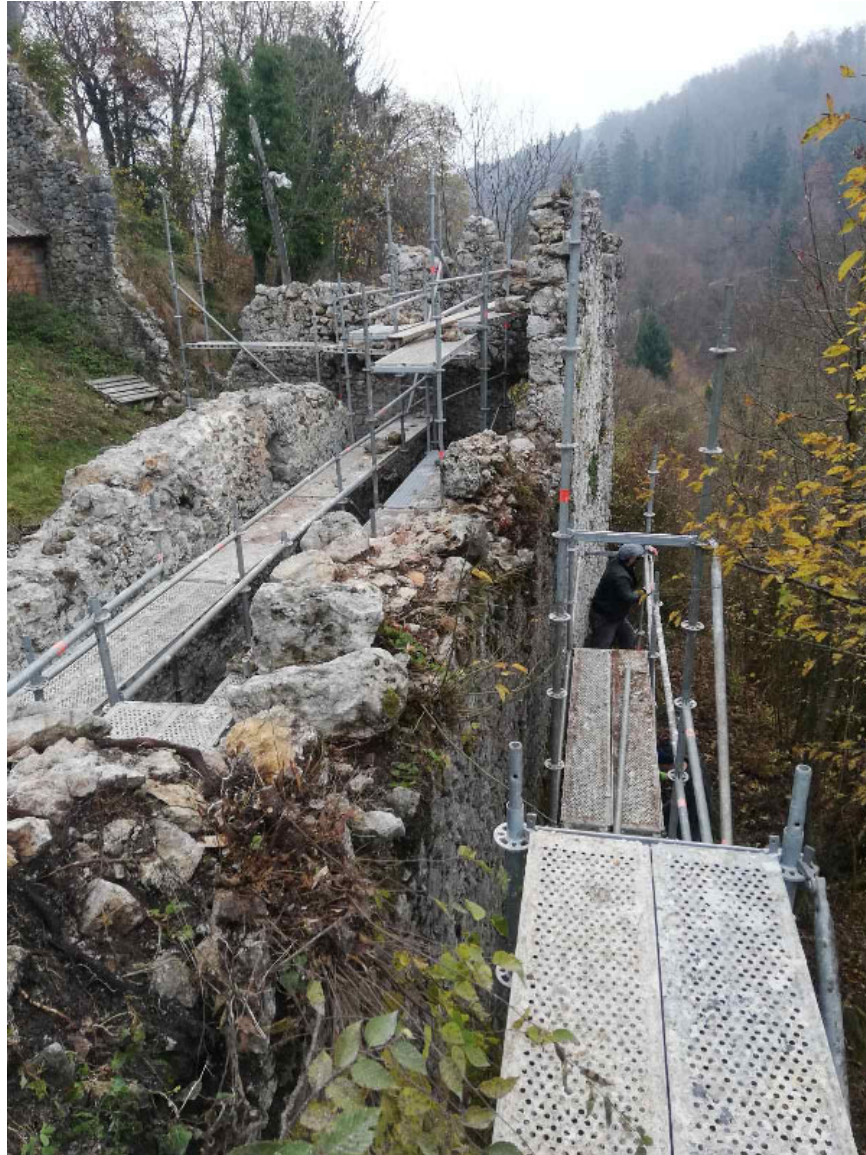

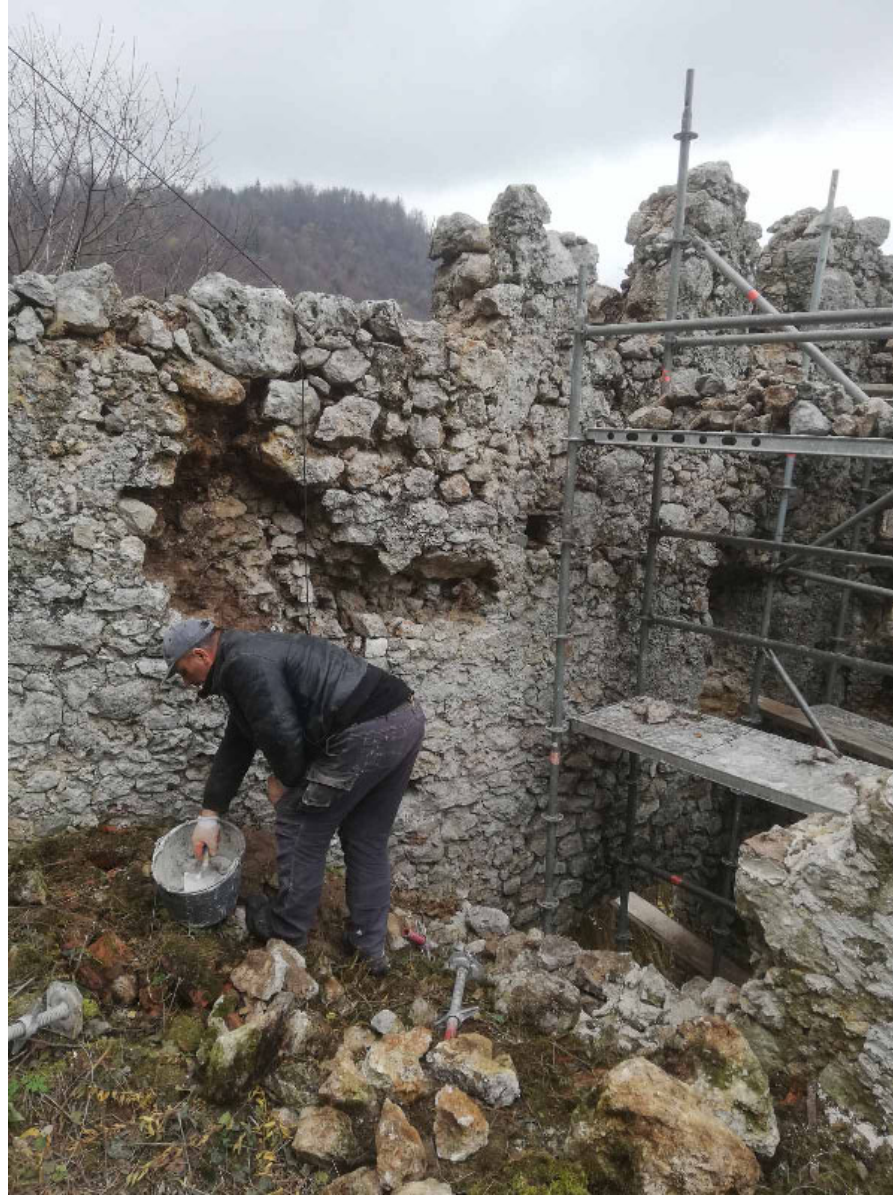
NA KAKŠEN NAČIN IN KAKO DOLGO BOMO
OBNAVLJALI KAMNIŠKI STARI GRAD MI?

Do zdaj je na območju Starega gradu potekalo malo obnov ostalin oziroma arheoloških raziskav. Zadnje so bile izvedene leta 2020, ob predvideni ureditvi dostopa ob grajskem stolpu. Takrat so odkrili nov grajski zid tik ob stolpu, ker pa zidu ni bilo mogoče sanirati, so ga prekrili z geotekstilom in zasuli. Gradbena dela je izvajalo podjetje Gnom iz Šentvida pri Stični, ki je specializirano za tovrstna dela. Sanacije grajskih zidov so se lotili zgolj zaradi tega, ker je vzdolžni hodnik na južni strani nekdanjega gradu, ki se uporablja kot prehod do restavracije, pomenil varnostno grožnjo za obiskovalce (kamenje je iz zidov padalo na glave pohodnikov). Pred leti je Občina organizirala prostovoljce za čiščenje. Leta 2019 so člani PD Kamnik po naročilu Zavoda za turizem, šport in kulturo Kamnik uredili del pešpoti na Stari grad, v začetku 2020 pa tudi očistili lažje dostopno obzidje. Vsa dela so potekala v sodelovanju s strokovnim vodstvom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Kranj ter lastniki okoliških zemljišč.

»To je šele prvi korak k celostni ureditvi obzidja Starega gradu,« je takrat izjavil direktor Tomaž Simetinger in dodal: »Šele ko bo obzidje očiščeno, se bo videlo, koliko je vegetacija globinsko poškodovala obzidje, oziroma v kakšnem stanju je obzidje in kje bi bila potrebna dolgoročna sanacija ter kako zahtevna bi ta bila. Takrat bomo tudi sprejeli odločitev o pristopu k celostni ureditvi obzidja. Naša želja je, da bi se to uredilo, verjetno pa bo to projekt za naslednjih deset let.« Vse do danes odločitve o celostni ureditvi obzidja še ni bilo.

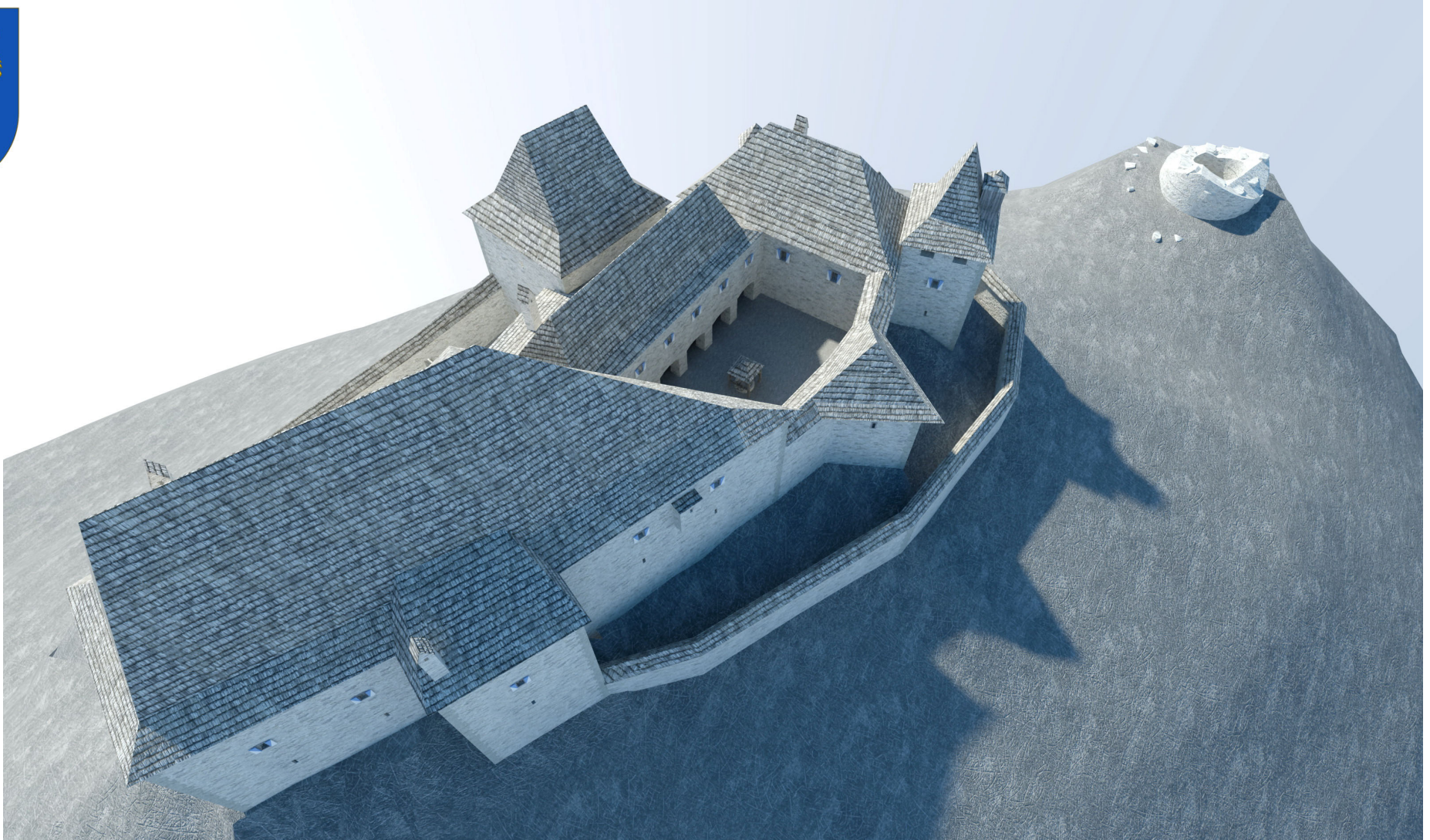

Zadnje razvojno stopnjo Starega gradu predstavlja grad z gotskimi in romanskimi sestavinami, ki jim je dodano renesančno obodno obzidje. To je na južni, zahodni in severni steni oklenilo srednjeveško grajsko zasnovo. Obzidje predstavlja značilno renesančno utrčitev gradu. Časovno umestitev nam omogoča ohranjena renesančna strehina v močnem zapornem zidu nekdanjega vhodnega stolpa poleg vhoda v notranji grad.

Renesančni obor je dodatno zavaroval grad, kar je postala nujnost v tedanjem času zaradi novih tehnik vojskovanja. Zavarovan je bil s tremi vhodi, ki so se ohranili do danes. Zadržji med njimi je bil dodatno zavarovan z Jarkom, dvžnim mostom in neposredno pred vhodom z dodatnim stolpom z zelo strmo streho, ki so ga zgradili hkrati z renesančnim obzidjem. Stolp s streho je viden tudi na Valvazorjevi upodobitvi gradu. Njegovi ostanki pa nam pomagajo določiti starost obzidja.

Pol na grad skozi renesančni obor nas vodi po levi strani gradu, kar ni neključno. Morebitni napadelec pri vstopu na grad bi imel nezaščiten desno. Pot nas vodi skozi prvi vhod mimo dvorišča, zaprtega z zidom in dvignjenega nad nivo poti proti drugemu vhodu, ki predstavlja tudi vhod v obrambni stolp in je v obliki podkve. Celotno obrambno zidovje je bilo seveda opremljeno s strelnimi linami.

1. TLORISI RAZVOJNIH FAZ
a) varianta A

5. RAZVOJNA STOPNJA
OBDOBJE RENESANSE - 16.st.

TLORIS PRITLIČJA

FUNKCIONALNA IN PROSTORSKA
ZASNOVA

PRIKAZ STROPOV
raven lešen ali obokan

LEGENDA PROSTOROV

PRITLIČJE

ROMANSKEGA IZVORA (12. st.)

- R00 - bergfrid
- R01 - kuhinja
- R02 - jedilnica
- R03 - mala klet
- R04 - velika klet
- R05 - dvorišče
- R06 - obrambni hodnik

GOTSKEGA IZVORA (1. pol. 14. st.)

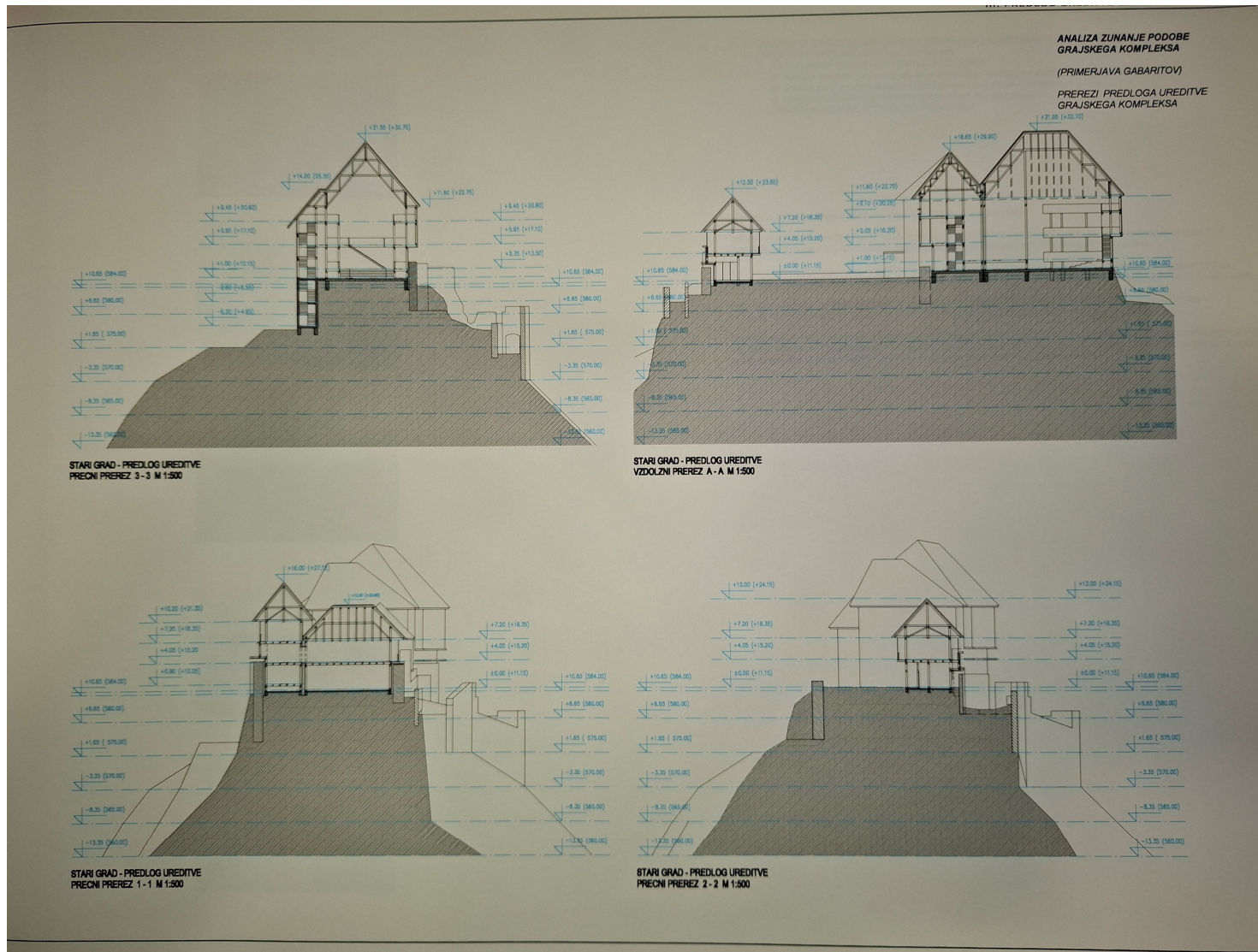
- G01 - dvorišče
- G02 - vhod v grad
- G03 - obrambni hodnik
- G04 - obrambni stolp trikotne oblike
- G05 - ječa (praj obrambni stolp)
- G06 - kopalnica
- G07 - vinska klet
- G08 - čimnata za sluzinčad
- G09 - vhod v prostore desno od vhoda
- G10 - sobica za sluzinčad
- G11 - kuhinja

RENEŠANČNEGA IZVORA (16. st.)

- RE1 - obzidje - renesančni obor
- RE2 - 1. portal
- RE3 - 2. portal
- RE4 - 3. portal
- RE5 - dvorišče
- RE6 - obrambni stolp pred vhodom

LEGENDA KONSTRUKCIJ

- ZID ROMANSKEGA IZVORA
- ZID GOTSKEGA IZVORA
- ZID RENESANČNEGA IZVORA
- RAVEN LEŠEN STROP
- OBOKAN STROP

F. FUNKCIONALNA ZASNOVA

3. UREDITEV KOMPLEKSA
STAREGA GRADU
TLORIS PRITLIČJA M 1:250

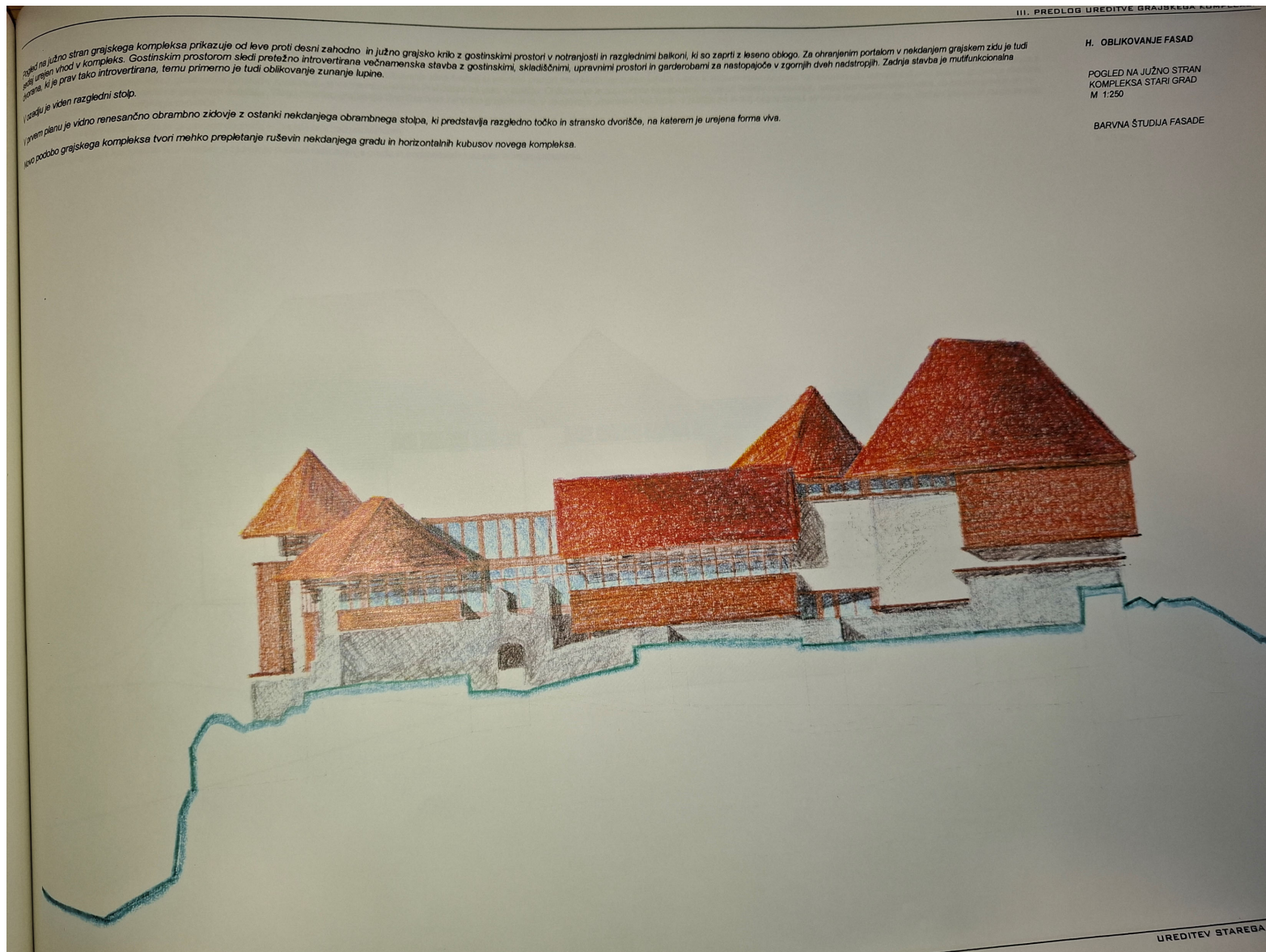
3. UREDITEV KOMPLEKSA
STAREGA GRADU

LEGENDA

- GOSTINSKA DEJAVNOST
- ZUNANJI ODER
- MULTIFUNKCIONALNA DVORANA
- INFO TOČKA PROGRAM, ZGODOVINA
- PROSTORI ZA SERVISNE DEJAVNOSTI IN UPRAVO
- RAZGLEDNE PLOŠČADI

UREDITEV STAREGA GRADU NAD

Načrt obnovitve grajskega obzidja v drugi fazo pripravijo arhitekti po smernicah Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Po informacijah vodilnega strokovnjaka na področju ohranjanja slovenskih gradov prof. dr. Igorja Sapača je dobra osnova za pripravo načrta diplomska naloga arhitekta Maje Burkeljca iz leta 2000, saj nihče točno ne ve, kako je bil grad videti v preteklosti.

Prav tako je Medobčinski muzej Kamnik leta 2012 v sodelovanju s podjetjem Štajn arhitekti in prof. dr. Igorjem Sapačem pripravil kratek 3D poskus digitalne tri razsežnostne rekonstrukcije nekdanje podobe gradu, ki je v obliki filma dostopna v muzeju. Stari grad kontinuirano in strokovno spremljata tudi arheolog dr. Milan Sagadin ter kamniški arhitekt Tomaž Schlegel in to že več kot dvajset let. Dolgotrajna, poglobljena in sistematična obravnava zagotavlja, da so predlogi za obnovo in revitalizacijo preiščeni, izvedljivi in skladni s spoštovanjem kulturne dediščine.

Prva faza obnove bo namenjena čiščenju ruševin oziroma arheološkim raziskavam. Trajala naj bi 3-5 let. Dela naj bi opravljali prostovoljci pod nadzorom strokovnjakov s področja arheologije. V tem trenutku ima civilna iniciativa za obnovo Starega gradu več kot 100 članov, verjamemo, da jih bo kmalu še veliko več, delo bi opravljali prostovoljno in to v določenih dnevih in določenih urah (po vzoru kolegov iz Braslovč, ki že 30 let obnavljajo grad Žovnek).

V drugi fazi obnove bi v celoti in kvalitetno obnovili grajsko obzidje in ga skušali dvigniti za mater ali dva, tako da bil grad zelo dobro viden že od daleč.

Do konca druge faze obnove (druga faza naj bi po ocenah bila končana v cca 12-15 let po začetku, zavedati se je treba, da je dela veliko, pa tudi izzivi bodo veliki) ne predvidevamo večjih težav, te bodo nastopile v tretji fazi obnove. V tej fazi se predvideva, da se bo obnovil kakšen del gradu (recimo stražni stolp), ki bo potreboval pohoden strop, stopnišče iz pritličja v druga nadstropja ter streho. Tretja faza naj bi bila končana v cca 20-25 letih od začetka del.

Kot rečeno, večino del naj bi opravljali člani civilne iniciative, to je povsem neformalno združenjem brez članarine, oziroma pristopnih izjav, brez TTR-ja. Naša želja je, da s predanim delom v nekaj letih pokažejo konkretne rezultate in takrat verjamemo, da bo čas tudi za ustanovitev bolj formalne oblike, recimo društva. Konec koncev vsako delo zahteva človeka in denar, bolj bodo dela napredovala, bolj bomo prihajali v fazo, ko bo treba kaj denarja skušati dobiti iz evropskih sredstev, donacij, itd. V začetni fazi (dve, tri leta) bodo pa bolj ali manj »prosili« za pomoč v obliki materiala, opreme, itd. Težave, ki jih vidimo v prvi in drugi fazi, so vezane na prostor, ki je na Starem gradu relativno omejen. Svoje delo bodo skušali organizirati tako, da bo čim manj moteče za obiskovalce Starega gradu. Pri organizaciji prve in druge faze obnove je pomembno razlikovati med gradbenimi deli in arheološkimi raziskavami. Arheologija ni gradbeni poseg; zahteva posebno skrb in varovanje posameznih segmentov, kjer strokovnjaki izvajajo svoje delo, vendar to ne pomeni, da je Stari grad zaprt ali nedostopen obiskovalcem.

Nasprotno – pravilno organizirana arheološka dela lahko postanejo dodatna atrakcija, ki bogati obisk Starega gradu. Takšna “živa arheologija” omogoča neposreden stik z arheologi, spremljanje raziskovalnih procesov, ekskurzije za šole in obiskovalce, celo poletna javna predavanja ali prikaze. S skrbno organizacijo dela se lahko obiskovalci vključijo v dogajanje, kar povečuje privlačnost gradu kot turistične in izobraževalne destinacije. V tujini so številni primeri, kjer arheološka dela na gradovih ali zgodovinskih območjih potekajo odprto, kot del obiskovalne izkušnje, in to je dodana vrednost, ki jo je mogoče varno in strokovno vključiti tudi v Kamniku. Organizacija dela po posameznih dnevih (mikro plan dela): dela se samo ob določenih dnevih in določenih urah, predvideva se, da bo to en ali največ dva dneva v tednu od 8.00 do 12.00 ure. Med tednom bo »tipičen delavec« mlajši upokojenec, v času počitnic pa bodo v akciji tudi dijaki in študentje. Spol: oba spola. Za vikend bo struktura prostovoljcev še bolj mešana, po vsej verjetnosti se bo za delo odločil tudi kakšen prostovoljec iz drugih mest, določeno število ljudi ideja o volonterskem delu navdušuje. Na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) niso nasprotovali izgradnji razgledne ploščadi, saj so za ta projekt že leta 2017 izdali kulturno varstveno soglasje z obrazložitvijo, da so v tem videli priložnost za ureditev in obnovo ostalin gradu kot osrednjega spomenika na tem območju. Ovir za izdajo soglasja torej ne bi smelo biti, saj naša želimo točno to, ureditev in obnovo ostalin Starega gradu. (vir Delo, 4.5,2921 Razgledišče na Starem gradu bo treba odstraniti)

VABILO

- Vabimo vas, da se aktivno vključite v obnovo kamniškega Starega gradu, ko bo prišel čas za to. Spremljate našo spletno stran Športniki za Kamnik, tam vas bomo obveščali o vsem dogajanju na Starem gradu. Če bo vse teklo brez težav, bomo z delom začeli že sredi leta 2026. Optimistični scenarij 😊
- Kdo oziroma kaj nas lahko ustavi? Zavod za varstvo kulturne dediščine, če nam ne izda soglasja, ter Občina, če nam ne dovoli obnove Starega gradu.

